

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Починне число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ліндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дики і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Програма

автономних сторонництв в Австрії.

II.

(Дальше)

Щож робили пізнійші кабінети?

Кабінети правіці пробували згаданий
гордийський узол розлютувати «акци-
ями примиреня». Таким був кабінет
гр. Гогенварта, таким був і кабінет гр.
Таффого.

Гр. Гогенварт рефлектував головню на
Чехів і зачіпив справу з державно-
правного боку. Він видав для Чехів
звісні фундаментальні артикули, станув по
частині на становиску федерації країв
коронних. А що сподіяло ся? Проти
сеї акції виступили з всею завзятістю
Німці і повалили її яко таку, що грозила
їм не лише роздробленем (на Німців су-
детских і австрійских), але і ще чимсь гір-
шим, бо майоризацією в чеській соїмі і
можливим ославленнем. Німці станули під
той час під прапор націоналізму і тим на-
ціоналізмом повалили державно-
правність гр. Гогенварта.

Гр. Таффе, научений неудачею Гоген-
варта, забрав ся до справи чеської з на-
ціонального боку. Він в порозумінню
з чеськими Старочехами, февдальною чесь-
кою шляхтою та Німцями чеськими уложив
звісні пунктації віденьські, на основі котрих
Чехія мала бути поділена на етнічні окру-
ги, а в слід за тим обом народам, заселя-
ючим край, мали бути признані рівні пра-
ва і гваранції тих прав. А що сподіялося?
Проти національного розмеження виступили
Чехи (іменно доростаючі тоді Молодочехи)
з своїм державним правом і державно-
правність повалила в зароді роз-
вязку справи чесько-німецької по-
средством націоналізму.

З сих двох типових примірів видно,
що при рішанню kwestії національної в кра-
ях о мішанім населеню борють ся з собою

два принципи: державно-правність і на-
ціоналізм або історичні ремінісценції з фак-
тичним положенем річий.

Аналогічна борба проявлялась і в дру-
гих коронних краях, не виключаючи Гали-
чини. Русини, опираючи ся на націоналізм,
підняли прапор поділу Галичини після ет-
нографічних границь. Против того висту-
пили Поляки з прапором історичних ремі-
нісценцій і оружем державно-правности
повалили принцип національний. Така бор-
ба, в формі розширення автономії, веде ся
в Тироли межі Італійцями та Німцями!
Державно-правністю (триєдиним коро-
лівством іллірійским) воюють Словінці про-
ти Німців каринтійских і стирийских, коли
не повелось їм добути собі прав народних
на основі існуючої конституції і прав на-
ціоналізму.

А відмінною є борба нинішня Німців
з Чехами, викликана розпорядженнями язик-
ковими? Суть її та сама. Державно-прав-
ність чеська бере ся з національним прин-
ципом або національною автономією Нім-
ців. Давний круговорот!

Хто проте наміряє взяти ся серію до
порішення питання — не чеського, але вза-
галі австрійского, сей мусить числити
ся з фактом, що буде мати до роботи з
двома kwestіями: з державно-прав-
ністю і з націоналізмом. Одні наро-
ди домагають ся прав для країв корон-
них яко цілостий в організмі долитавским;
другі домагають ся сих прав національних
просто яко народи, що живуть в консти-
туційній державі.

Обі сі kwestії рішати на раз — годі.
Треба їх проте рішати з-окрема. Ко-
труж попередю?

Рішати попередю kwestію державно-
правну, значить одно, що класти свіжий
огонь під націоналізм, котрий — *ut facta do-*
cent — через те більше ще розгорює ся.
Гр. Гогенварт фундаментальними артикула-
ми, а в частині і гр. Бадені розпорядженнями
язиковими для країв коронних сьв. Вяче-

слава яко цілості, роздули лише жар на-
ціонального питання і не довели справи до
доброго кінця. Гр. Таффе був зручнійшим
політиком в тім взгляді. А з всего ви-
ходить:

що в Австрії, в краях о мішанім
населеню, треба поперед всего
брати ся за порішенє національ-
ного питання, розуміє ся, нараз
у всіх краях коронних. Буде се
питанє щасливо порішене, то тоді державно-
правна kwestія буде для націоналів легше
стравною.

Отсе наш обективний погляд на спра-
ву, що стоїть нині на порядку деннім,
в повній остроті. Гр. Дідушицкий, а може
ще в більшій мірі нинішня більшість пар-
ляментарна, не противні сему погля-
дови, коли в проєкт адреси до трону побіч
уступу о розширенню автономії країв корон-
них вложили (вправді на жаданє Русинів,
Словінців та Хорватів) і уступ, що будуть
стреміти до переведення рівноправно-
сті всіх народів австрійских. А ви-
конанє сего уступу є нині тим актуальній-
ше, що побіч Русинів, Словінців, Хорватів
та Румунів, до тепер кривджених дійсних
або мнених меншостей національних, ста-
нули Німці судетські яко меншість на-
ціональна в краях корони сьв. Вячеслава.
Голос сих груп національних зава-
жить мабуть досить сильно на важках і
правительства і самого парламенту. Групи
ті не будуть могли допустити до осущєня
програми автономістів в напрямі розшире-
ння компетенції соїмів краєвих, наколи пе-
ред тим не буде їм подана повна пору-
ка для автономії національної.

Гр. Дідушицкий мабуть предвиджує ту
евентуальність і для того радить в своїй
брошюрі — полагодити питанє
національне в Австрії. Чи в сої-
мах і через соїми? — ту загадку розвя-
жемо в слідуєчій статі.

Далі буде.

7

Побула у сьвідках.

Оповіданє Олександра Катренка.

(Дальше.)

— Все однаково: писано — то йдїть, без-
премінно йдїть. Там йому самому й скажете,
що нічого не знаєте, не бачили й не чули. А
про те, як знаєте. Не менї буде морока, а вам!
Прощайте! Більше ніколи й балакати і так з ва-
ми довго говорив.

Й повіяв ся окаянний... Пішов, а я як
стала, так і стою на одному місці, і не здвигну
ся, як вкопана, так замислила ся. Оттаку за-
гадав загадку — не аби яку! Оттакого тертого
хріну підсунув під ніс! Хоч воружи, хоч не во-
руши мозком, а виходить діло кепське, — треба
йти. Воно й сьміх і горе: нічого не знаєш, а
кидай діло, тай йди, вий ся! А чого? За тим,
щоб сказати йому два слова: «не знаю». Тьфу
тай годі, на ваші дурні витребеньки. Пловути
тільки та розтерти. Й правда мабуть десятни-
кова, що той чи польовий, чи степовий, чи бо-

лотяний, чи чорти його батька знають як його,
кипенею думає, а не головою.

Й оттак багацько дечого у голові перебра-
ла і переваживши все нарешті згодила ся, що
нікуди подіти ся: так не так, що буде те буде
а йти треба. Мелькнула було думка, що як там
з ним обертати ся — не знаю, щоб часом не
влопати ся, та зараз же й погадала: люди-ж
якось ходять і судять ся й все і не боять ся
нічого, а менї й подавно не варто, бо хоч би
навіть і схотів, то ані за віщо йому нічого менї
зробити. Проте-ж Господь не допустить мене
зїсти. Бач яка була у мене думка, а скоїло
ся-ж таке, що... Боже-ж мій, за віщо воно на
мене, за віщо-ж?! Чим я так перед ним Ми-
лосердним згрішила? За що Він праведний так
мене тим антихристом покарав! Так покарав,
так покарав, що... Пострівайте лишень, ще раз
трохи переплачу, а тоді вже знов по ряду роз-
казувати му. Підождїть!

II.

От тепер слухайте. Тепер заспокоїла ся і
вести му далі. Виявляти му перед вами свій
сором, свою... свою... та мабуть смерть, бо не
переживу, не передихаю такого. Певно почуваю

ся, що не передихаю. Умру від соромливої
журби. Але слухайте:

Раненько в ранці, аж у досвіта, встала я
собі гарненько, помолила ся Господеви пиль-
ненько й обертаю ся і кажу своєму ріднесенько-
му синові, одинцеві Федькові:

— Хто його знає, а не хочеть ся менї йти:
і боязко якось і моторошно, але видно нічого
не вдїєш, бо гемонський десятник тут такого
вчора страху менї нагнав, так налякав, такої
всячини наворачкав, що, послуховавши його, зда-
єть ся й мертвий би з домовини встав, та пі-
шов би; отож хоча-нехотя а мушу вже.

— Та чого там ви так? — відповів менї
на те син. — Чого там лякати ся? Йдїть з Бо-
гом сьміливо та супокійно. Адже не вас судити
ме! Не ви-ж накоїли! Ну, то чого-ж? Звичай-
но, як сьвідка спитає вас, як і що було. Розпи-
тає, а ви розкажете йому, та й годі й край і
відпустить!

Заспокоїв ото він, як бачите, мене і пішла
я перехрестившись та поспішаючись. Думка,
щоб, не дай Господи, не опізнити ся. Через те,
навіть не то що не поспідала, але й не взяла
з собою нічого. Так натще серця й потьопала.
Мелькнуло було шматочок хліба взяти з собою,
та роздумала, гадаючи, що діла не мішок який

Кличте комісії!

Безперечно, що слоти сегорічні в краю нашім вплинули некористно на продукцію збіжа. Місцями натворили ще окремі шкоди тучі, гради і повені. Де минушого року на морзї було озимини пересїчно 10, ярини 6—8 кш, там сего року по найбільшій часті нема і половини. Деякі кусні поля, хоч з весною управлені і засїяні, заросли лише бурянами. По долах пови-макали збіжа, деінде на пшениці упала ржа, буль-ба або зовсім не вродила або гниє.

Де збори не дописали, там треба кликати комісію до оціненя недоборів. Начальник гро-мади мусить о тім дати знати староству або урядови податковому, а сей обовязаний вислати сейчас комісаря на місце. Оцінювати шкоду ма-ють право крім комісаря ще і начальник грома-ди враз з двома мужами довіря з села, знато-ками. Знатоки мають право жадати від коміса-ря вписаня до протоколу всіх своїх уваг. Розу-міє ся, що недобір всякий треба совістно і без пересади оцінювати. Наколи збори не дописали менше ніж на четвертину, тоді після закону з 23 мая 1883 і 12 липня 1896 р. не нале-жить ся ніякий відпис податку ґрунтового. На-коли недобір виносить четвертину до половини — то правний відпис податку ґрунтового має виносити 25%; від недобору понад половину до трьох четвертин належить ся відпис 50%; на-коли втрата в збірці виносить три четвертини, то відпис сягає до 75%. Вкінці при цілковитім упадку збірки належить ся певне знесенє подат-ку ґрунтового. Комісію висилає староство або уряд податковий без всяких коштів. Розуміє ся, що і начальник громади враз і знатоками не по-винні за свій труд в користь громади жадати якої-небудь винагороди.

Користайте проте, панове господарі, з сего закону, ухваленого і вашими послами до ради державної в минушнім році і пильнуйте вашого добра!

Д о п и с ь.

З Бережан.

(Нове товариство ремісничо-промислове «Przyjaźń». Руско-польське «braterstwo» в теорії а практиці. Патріотизм наших патріотів).

Тепер така вже у нас зайшла мода, що по-всім усюдам закладає товариства; чи треба їх чи ні, виростають они цілими гурмами як гри-би по дощеві. Само по собі наші Бережани не могли остати ся по заду. І от ушасливлено нас перед місяцем товариством ремісничо-промисло-вим «Przyjaźń».

Товариства ремісничі — се річ дуже гарна і хосенна, коли мають метою охорону дрібного промислу перед експлоатацією та конкурен-цією жидівською. Таке товариство відповідно ве-дене моглоб не мало причинити ся до піднесе-ня добробуту дрібних ремісників. Так ціла біда в тім, що у нас закладають товариства для шпорту, з шумними оваціями і бесїдами і на-тім кінчать основателі свою роботу, або зводять

декілька слів тому тільки промовити, то швидко поверну ся і ранійше пообїдаємо. Боже-ж мій! Сину-ж мій, голубе мій, сизий же ти мій! Я-ж тебе згодувала, я-ж тебе доглядала й викохала; рук не покладала, до загину, вдовуючи, працю-вала, об тобі, лебедику, турбуючи ся, а тепер, як мені тобі з твоїй оченька дивити ся?! Обез-славила-ж я й тебе перед людьми. Через мене й з тебе сьміяти муть ся. Проходу нїде не да-вати муть та сьміяти муть ся... Усюди кепку-вати муть: й дівчатка цокотухи й парубки то-варищі чи то на вулиці, чи на вечорницях. Ні, не переживи такого, не стерплю. Не можу: не через себе, через діточок своїх не видержу... Вибачайте, що знов плачу, коли-ж таке горе...

Приходжу у Наугольнївку. Сюди-туди мет-нула ся; до однієї хати під віконце підійшла й до другої, розпитала ся, де той земліаний осїв ся, знов туди-сюди і знайшла його. Вхажу у двір, глянула, аж там вже, як там і були, си-дять на рундїці обидва мої куми. Примостили ся вони собі на одній сїдї й рядочком та ті-сненько так, наче-б то, на позір, й добрі прия-телі з них. Але, сьміх тай годі — оден від другого повідвертали ся, оден на другого й не дивлять ся, ані зиркнути ся-ж тобі, навіть й

її на зовсім иньший шлях, як можна би на-діяти ся.

Клясичним приміром сего, що ми висше сказали, є як раз нове товариство «Przyjaźń». Основане для ремісників обох народностей се-ред шумних фраз о «братерстві», виродило ся вже на самім початку не лише в чисто польське але й з характером демонстративно ворожим против рускої народности і обряду. Рускі реміс-ники відчужують ся там від всего, що народне і набирають легковаженя до батьківської віри. Здавалоб ся, що руска інтелігенція усуне ся від всякої звязи з таким товариством, наколи вже не схоче его поборювати. Так ні! найшли ся люди, що поступили в члени того товариства, що датками грошевими підпомагають его робо-ту а навіть один з них, сотрудник тутешної цер-кви, є заступником голови «Przyjaźni».

Щоб наші вискази про се товариство не видали ся схопленими з воздуха, розкажемо де-що з его історії. Почнемо від відкритя. Ранень-ко в неділю зібрали ся члени на Богослуженє в костелі а відсіля цілий хорівід під проводом латинського пароха та висше згаданого руского сотрудника рушив у похід з музикою. Чомусь випала їм дорога по-при церкву, де як раз пра-вила ся служба Божа. Банда різнула від уха марша та заглушила Богослуженє у церкві а що більше всі вірні, змагнетизовані музикою — миж преці музикальний наїд! — сипнули з церкви на ринок «на музику». Впрочім бачили там од-ного зі своїх пастирів, тож чому не мали за-ним іти! Таки підчас Богослуженя відбув ся ко-мерс, де «патріот» держав тоастову бесїду на-тому «kochajmy się».

Недавно розсилано запрошеня на «Wyciecz-ki», яку «Przyjaźń» уряджувала в неділю 25 см. Так запрошенє як і програма писані лише по-польски. Прогулька сеся назначена на год. 3-ту з полудня, як раз на час, коли в тутешній цер-кві починає ся вечірня. А комітет (підписані: кс. Солецкий і Бехонський) мають ще стілько сьмілости вислати запрошенє на ту прогульку й до gr. kat. urzędu parafialnego.

Вісти політичні.

Страшні шкоди і знищення, заподіяні по-вєнями в останніх днях, спонукають всюди до несеня скорої помочи. Цїсар з приватної каси призначив для потерпівших в Чехах 30.000 зр., в Моравії 5000 зр., в Австрії долїш-ній 20.000 зр., в Ішль 1000 зр. Гр. Бадені покликав телеґрафічно намістників Чех, Австрії горішньої і Сольногороду з відпустки, щоби зараз обняли урядованє і розпочали потрібну акцію для злагодження нужди. Органїзує ся і приватна акция для підмоги. Екзекутивний комітет мо-лодоческий покликав всіх послів до сойму і ра-ди державної до Праги на нараду в тій справі.

Тимчасом загорілі Шенерияни заводять в Чехах бойкот против чеського населєня і пе-реводять се в практиці. В Хебі просто дельжо-вано політичних урядників і виготовлено про-

ненаарком. Ще й понадимали ся як жаби, по-насуплювали ся як коти.

Подивила ся я на них, а вони на мене.

— Здоровенькі були, кумоньки! — приви-тала ся я до них.

— Спасибіг, кумо, бувайте здорові й ви! — повитав ся й до мене кум Мирон любязненько і шапку знимаючи.

Кум же Карпо тільки-тільки хитнув голо-вою й сердито проказав:

— А що, кумо, на мене доказувати при-плентали ся? Воно-б як кумі, та ще й сусїдці й не годило ся-б! Не сподївав ся такого від вас. Окрім доброго, здаєть ся, досі від мене нічого не бачили! Але мабуть сьвіт такий на-став, що до людей хоч як, а вони тобі усюди раді гіркої піднести, не вважаючи ані на віщо, аби-б тільки приключка. Сором вам, кумочко! Не раз вам й у полі і дома помочи давав, а ви що?

Далі буде.

скрипційну лісту всіх чеських мешканців. Сей теветонський тероризм спонукав також Чехів до відпору і они видали подібний оклик против німецької людности. Так отже з політичних спо-нукань розпїчне ся соціальна війна і ніхто не є перед нею безпечний. Такі обставини неможли-ві на довший час. Як довго обертає ся все те в легальних границях, нема иньшої ради, як по-зволити вишуміти, а коли бойкотникам навку-чить ся їх ремесло, то й сами перестануть. Ко-либ сей бойкот обмежив ся на сам закуток коло Хебу, то се вплинулоб навіть користно на дальший розвій обставин в цілїм краю. В по-діях околиці хебської моглиби скрайні елементи краю приглянути ся мовби в зеркалі наслідкам такої роботи.

Про цєшинське віче подали німецькі органи менше більше докладні і правдиві спра-возданя. Лише N. fr. Presse, котра дивним ди-вом щораз більше на тім полі згоджує ся в по-глядах з соціалістичною Arbeiter Ztg, переку-чує все і силкує ся обнизити значінє і вплив віча. В передовій статі силкував ся сей головний орган німецької обструкції представити, що цє-шинське віче, протест молодоческого комітету екзекутивного, зїзд словінських і істрийско-хорватських послів, що все те є причиною не-спокою в монархії, що се спинає порозумінє. Очевидно все і всюди дїє ся кривда лише бі-дним пригноблєним Німцям!

Дневник державних законів оповістив роз-порядженє всего міністерства з дня 30 липня, на основі котрого закон з 30 серпня 1891 р. о виконуваню конзулярного судівництва має вїйти в жите з д. 1 січня 1898. Заразом додані до того два ннїші розпорядженя: одно міністер-ства справедливости, нормуюче спосіб введеня в жите; друге дуже просторе міністра справ за-граничних, обнимаюче організаційні приписи що до конзулярних судів і порядку справ в тих судах.

Текст мирного договору поміж Гре-цією а Туреччиною вже уложений. Очевидно Порта винайшла в нїм деякі «застереженя», але амбасадори обстають при тім, щоби нічого не перемінювати. — Чи се малиби бути останні короводи Туреччини! Здає ся-ні, таж ще пе-реведєнє мира подаєть до сего доволі на-годи.

В Німеччині в сїй хвилі виповідженє торговельного договору з боку Англії усуває все иньше ла друге місце. Ліберальна преса називає се виповідженє великим ударом і не здержує ся від острих заміток що до Англії. Успокоює троха вість, що англійський амбасадор зараз по-робив заходи що до заключєня нового договору. В одній точці згоджують ся всі німецькі днєвни-ки, що виповідженє наступило в хвилі, коли внутрішнє положєнє в Німеччині непевне. Деякі органи домагають ся, щоби кн. Гогенльогє ли-шив ся канцлером, иньші знов як Köln. Ztg. сподївають ся по нових людях, що покажуть свою зручність дипломатичну в переговорах з Англією.

Подорож французского президента Фора до Росії, що має небавом відбутися, є вже тепер предметом овацій для него з нагоди обїздки французских департаментів. В Валянс в полудне-вій Франції повитав Фора президент сенату Лю-бе яко президент генеральної ради департамен-ту і між иньшими згадав також про подорож президента до Росії: «Наші серця будуть вам товаришувати, бючи кріпко і радісно в наших грудях в хвилі, коли вас окружить ентузіязм всеї Росії. Знаємо, що ті відвідини скріпляють на вічні часи приязний союз, що лучить два ве-ликі народи і що в тім спочиває порука без-печности вітчизни і мир сьвіта». Президент Фор відповів, що піддержаний такими патріотичними чувствами тим легше зможе сповнити свою за-дачу. Підчас бенкету в торговельній палаті ви-голосив ще другу бесїду, в котрій звертав бач-ність на торговельні здобутки Німеччини, а за-разом відкликував ся до приватної ініціятиви, щоби старала ся відкрити нові області для від-буту за границею.

Хоч урядово голосять, що революційний рух в Португалії упав, мимо того републи-канська пропаганда розповсюджує ся і можна сподівати ся, що обгорне також іспанські про-вінції пограничні. До того прикладають руки

іспанські республіканці, щоби прийти з підмогою своїм прихильникам в Португалії. Чимало причиняє ся до того лиха господарка ради мійсвої в Мадриті і страшні надужиття, які там діють ся зовсім безкарно.

Поміж населенням в Царгороді велике зворушене викликало арештоване кількох знатніших Вірмен і незвичайні міри осторожности, підприємті поліцією. Розпорядки сї виправдують в турецьких кругах тим, що великому везирови подали до відомости, що Вірмени приготвляють нову маніфестацію і що агенти вірменського комітету тайно роздають зброю. Поліція оповістила, що строгій карі підпадає кожний, християнин чи музулманин, коли без дозволу носить при собі зброю.

Новинки.

— В сраві концерту взірцевого хору академіків в Золочеві одержали ми від тамошнього комітету місцевого отсе повідомлене: «Концерт відбуде ся дня 9 серпня в сали міській, а по концерті наступить забава з танцями в сали касиновій. Вступ на забаву: від особи 50 кр., а білет родинний 1 зр. Вступ на концерт оповістий ся враз із програмою концертною пізнійше. Сподіваємо ся, що ціла Золочівщина причинить ся до найкрасшого успіху концерту, з котрого дохід, як відомо, призначений на ціль добродійну. — За комітет: Лонгин Рожанковський і Сидор Єзерський.

— 3 Перемишля пишуть нам: Взірцевий хор руських академіків, що оповістив свою артистичну прогульку по більших містах провінцій Галичини і Буковини, вже від кількох днів в комплекті. Для Перемишля се правдивий пир артистичний прислухувати ся пробам сего знаменитого хору.

З провінційальних міст, де оповіщені концерти, доходить до нас як найвідрадієніші вісти і відзиви. Всюди позавязувались місцеві комітети, котрі витають наш хор з найбільшим одушевленням. Сподіємо ся, що наше світле доохрестне духовенство і мірска інтелігенція, міщани та селяни, поспішать зі всіх сторін громадно на сей артистичний бенкет.

Костюми величаві і стоять 300 зр. в. а.

В доповненню до попереднього оповіщення що до артистичної прогульки двадцятки руських академіків, маємо честь заявити, що по концертах в Тернополі, Бродях і Коломиї відбуде ся забава з танцями. Се оповіщене нехай служить і за запрошенне, колиб хто з П. Т. публіки через ошибку не дістав окремого запрошеня. За комітет: др. Теофіл Кормош, Іван Прийма.

— До історії німецьких конференцій угодних. «Südsteierische Post» приносить з під пера незвісного посла цікавий причинок до історії не удавших ся угодних конференцій з Німцями. Розбили ся они головню тому, що правительств не було в силі пристати на услівя Німців. В тім вигляді подає посол таке: «Між головними пропозиціями не було в першій лїнії знесеня чесько-моравських язикових розпоряджень. А щож? 1. Утворене нової більшости в посольській палаті. 2. Приняте до неї всіх німецьких лібералів і народовців без Шенерера і без соціал-демократів. 3. Виключене всіх консерватистів, християнських соціалів а також Словінців і Хорватів з більшости. 4. Обовязуюча заява з сторони правительства, що для Словінців і Хорватів не видасть жадних язикових розпоряджень». Si non e vero, e ben trovato!

— Громада Іспас! в коломийськїм повіті будувє «Народний Дім». Буде се будинок доволі просторий і в нїм буде поміщена читальня, крамниця та громадска канцелярія, а одна саль будє призначена для забав в недїлі і свята. Велика площа коло будинку будє засаджена овочевими деревам. — Таких громад коби як найбільше!

— Процес против ходорівських барабів скінчив ся 4 серпня. Травав він цілих сїм днів. По промові прокуратора а відтак заступника жидів дра Сокаля і защитника барабів дра Чайковського оголошено такий вирок: 15 обжалованих увільнено 1 засуджено на 5 місяців, 7 на 3 місяці, 10 на 2 місяці, 12 на 6 недїль тяжкої вязниці; 1 на 14 днів, 4 на 3 дні, жиди Арбайта на 2 дні звичайного арешту, а жиди Шора (за фальшиві зізнання перед судом) на 2 місяці звичайної вязниці. Оборонці не зголосили жалоби неважноти за-для того, щоби не продовжати слідчої вязниці.

— Повиборчі процеси. Дня 30 серпня відбуде ся в Станиславові перед звичайним трибуналом карним розправа проти шіснаятих селян, обжалованих о публичне насильство. — Повиборчий процес против селян з Завадки обжалованих о відобране напїтків сторонникам кандидатури маршалка Коморницького і о розігнане нараджуючих ся виборців, скінчив ся засудом 3 обжалованих на 2—3 тижні вязниці, а одного увільнено.

— Повени в краях наддунайських зводять ся вже до чимраз менших розмірів. Вода в Дунаю і в каналі обнизил ся значно і є надїя, що й далі буде обнизати ся. Перервана комунікація на декотрих залізничних шляхах вводить ся поволи в рух. Крім дару цїсаря для потерпівшого населеня в квоті 20.000 зр. виасигнував також г-р. Бадені по інспекції залитих околиць намісникови виспо-австрійському 25.000 зр. на першу поміч. Цікава річ, що сесю катастрофу предсказали звїсний метеоролог Фальб і полковник генерального штабу, граф Ледоховський. Перший з них випровадив свою прогнозу з нового місяця, що дня 29 червня зійшовсь з перстевним затьмінєм сонця, підчас коли другий предсказав те саме з впливів декотрих планет на сонце. Іменно в послїднім тижні червня достеріг г-р. Ледоховський особливе діланє Меркура, Венери і Юпітра на сонце, в наслідок чого утворило ся на нїм більше число пятен, що викликають за собою на землі уливні дощі. Тримаючись сего заложеня, можемо сподівати ся від серпня аж до половини вересня хорошої погоди, бо пятна на сонці так вісують. Опісля мають наступити знов дощі і слоти.

— Бурса «Нароного Дому» в Чернівцях дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержанє і надзїр 30 питомцям, перед усім ученикам I. і II. рускої класи гімназійальної, а тільки винятково, з особливих причин, і ученикам иньших шкїл. Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. піврічно за пранє і 15 зр. місячно на удержанє, платних з гори. Питомці мусять виказати ся, що мають три рази зміняти біле на постїль, 6 пар біля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви і добру одїж; без того не вільно будє ніякому питомцеві сировадитись до бурси. Поданя о принятє до бурси треба вносити до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлятьсь-муть до вступного іспиту до I. рускої класи гімназійальної по вакаціях, мають внести поданя о принятє до бурси також до сего терміну; рішенє о їх принятє западе в день самого іспиту. В поданях, підписаних родичами, треба означити докладно, кілько хто обовязуєсь платити місячно. Принятє завїсти будє головню від висоти місячної плати, однак ученики з недостаточним поступом і невідповідним поведєнем не будуть приняті. До кожного поданя треба прилучити послїдне свідочтво шкільне, а до подань о зниженє місячної плати ще й свідочтво неможности, підписане урядом парохіяльним, громадским, податковим і катастроальним. Заряд бурси доложив всіх старань, щоби питомці мали здоровий харч і старанний догляд.

— Нове, позитичне видавництво. З днем 1-го серпня с. р. почав видавати кс. М. Дзюржинський в Кракові популярно-науковий місячник п. з. «Teka Rozmaitości». Зшит 1. того місячника вже вийшов і містить розправу: «Устрій будучої соціально-демократичної держави і єго зби». Треба признати, що річ представлена ясно, звязло і переконуючо, а так популярно, що кожний може єї розуміти. Видавателю повідомлює, що кожда місячна брошура будє що до свого змісту відрубною цілостю, а на зміст складати ся будуть статі популярно-наукові і історичні.

Не потребуємо жиб нікого переконувати, що повисше видавництво, овїяне духом щиро католицьким, заслугує на горячу підмогу, особливо що й пренумерата є низька, бо на цілий рік виносить 2 зр. 50 кр., — а до кінця біжучого року лишє: 1 зр. Адресувати треба: Кс. М. Дзюржинський в Кракові, ул. Баштова ч. 4.

— Авантура на університеті. Оногді візитував італійський міністер просвіти Джіантурко неаполітанський університет. Підчас коли декан виголошував привітну бесїду, згромаджених 150 студентів-соціалїстів почали міністра ганьбити, а потім хотїли ще набити єго. Міністер винїс ся зараз з університету, а порядок між студентами ледви з трудом привернено.

— Тїнь відгуку. Учений професор Boys спостеріг недавно тому, що філі відгуку від глухого шестету кидають тїнь. По сильнім стрясеню повітря, при вибуху 30 кіля динаміту, переходить поперед глядача тїнь, а єю тїнь уважає Boys філею відгуку, що поступає наперед зі стрясенєм повітря. Учений професор робив свої спостереження серед користних обставин і каже, що

тїнь має форму чорного циліндра чи перстєня, котрий чим дальше тим більше розширює ся. Доси не міг Boys відфотографувати тої тїни, але він переконаний, що се єму удасть ся.

— Тихо, бо дам тебе дідови! Звичайна погроза мамів для нечемних дітїй. Звідки она взяла ся? Етнографи не порушили ще сего питання, а в Києві сталось на днях, що дитина-калічка, поводиторка старого слїпого діда, сидючи під церквою, зірвалась нараз з криком до прохажої жєнщини-селянки, бо пізнала в нїй свою рідну матір. На крик і плач дитини та матери, що по двох роках розстаня знов щасливо побачили ся, збігли ся діди і давали видирати дитину. Але вдались в єю справу прохажі богомольці, вдала ся і поліція. І показало ся, що дійсно перед двома роками діди украли єю дитину, щоби зробити єї калікою та тим способом побуджувати людей до милостинї. Ба, виявило ся відтак і те, що діди-жебраки управляют єе ремесло крадежи дітїй зовсім правильно на цілій Русі, а відтак після потреби і рішеня старшини дідовської дітям краденим ломлять руки, ноги, або і видовбують очі. Винувників увязнено і поставлено перед суд.

— Також причина розводу. В містї Сен-Люї, в північній Америці, розвела ся панї Джонс з своїм чоловіком через те, що той дуже немилосерно хропів в ночи. Хропів він від хвилі, коли замкнув очі в дрімці, в котру часто западав при читаню вечірної газети і хропів цілу ніч до рана. Хропів у всі місяці і всі пори року. Хропів так переразливо, що було єго чути в цілїм домі. В наслідок сего панї Джонс не спала в ночи цілими місяцями — і запевнювала суд, що як їй не дадуть розводу, відбере собі житє. Скоро суд переконав ся, що дразлива жінка справді ужила всіх способів, щоби чоловіка відзвичайти від поганого норову, але без успіху, дав їй розвід.

Вісти з Епархії Львівської.

В пропозицію на Яричів уміщені оо. 1 Ів. Черепашинський, 2 Аїталь Билинкевич, 3 Алекс. Юрик, дальше: Юл. Дорожинський, Денис Сви-стун, Мих. Форись, Вол. Ганицький, Ник. Левицький, Корн. Бачинський, Адам Марковский і Ярослав Якевич (всіх 13). — Презенти дістали: на Ладанці о. Іван Насальський парох зі Станьковець, а на Яричів о. Теофіл Яворовський парох Болшівця. — Митроп. консисторія вставила ся до президії намістництва о згоду на канон. інституцію оо. Андрея Дольницького на Підгірці і Вас. Томовича на Мозолівку. — Президія намістництва годить ся на канон. інституцію оо. Теодозія Кинасевича на Волків (консисторія визвала єго до інституції на вересень с. р.) і Євгенія Шухевича на парохію сьв. Ап. Петра і Павла у Львові. — Завідательства дістали оо. Андр. Оджинський з Руди в Дмитрові а Теод. Сахно сотрудник з Ушні в Руді. — Сотрудництва дістали оо. Григ. Городницький з Дмитрова в Серетці, Йосиф Романюк (ново-поставлений прєсвитер) експоноване сотрудництво в Ушні ад Сасів і Ів. Корольок сотрудник з Острова, в Городку. — Декрет увільнення від парох. іспиту конкурсового дістали оо. Стеф. Кобляньський парох Драганівки і Хризант Колянковский парох Велдіка. — Митроп. консисторія вставила ся до намістництва о плату з релїг. фонду для прив. сотрудника в Денисові. — Правительство асигнувало плату з релїг. фонду для приватних сотрудників: в Зеленій, в Серетці і в Сороках всюди на оден рік.

Вісти з Еп. Перемискої.

Речинєць для рукополаганя в єреї назначений на день 23 серпня с. р. Кандидати мають поданя, заосмотрені в потрібні прилоги, внести до Еп. консисторії до дня 18. н. ст. серпня а самі мають того дня лично явити ся.

Торг збіжєвий.

Львів дня 4-го серпня: Пшениця 9-50 до 10-— зр.; жито 7-25 до 7-50; ячмінє броварний 5-50 до 6-—; ячмінє пашний 4-75 до 5-—; овес 6-75 до 7-—; ріпак 12-— до 13-—; горох 6-— до 8-—; вика 4-50 до 4-75; насїне льняне — до —; сїмя конопельне — до —; біб — до —; бобик 4-50 до 5-—; гречка — до —; конюшина червона галицька 25-— до 40-—; шведска 50-— до 65-—; біла 30-— до 40-—; тимотка — до —; ганїж — до —; кукуруза стара 5-25 до 5-50; нова 5-— до 5-25; хміль — до —.

Гігієнічна охорона
для пань

є найвигіднішою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 зр.

Головний склад комісовий в апітці під
»СРІБНИМ ОРЛОМ«

Зигмунта Рукера
у Львові.

161 27-?

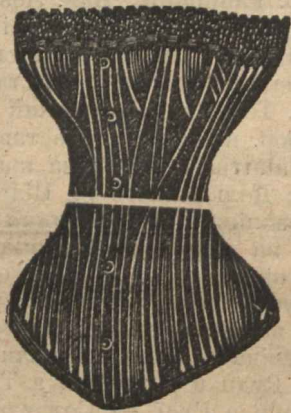
Розклад їзди поїздів залізничних

обов'язуючий від 1. липня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			приходить о годині		
	7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з головн. двірця	
	7:50	" Янова	6:10	" Іцкан	
	7:52	" Тернополя на Підзамче	6:15	" Підволочиск з Підзамча	
	8:05	" Лавочного		" Іцкан	6:45
	8:15	" Тернополя на головний дворець		" Кракова	
	8:25	" Сокаля	8:40	"	8:55
	9:10	" Кракова		" Скольного (до Гребенова від $10\frac{1}{2}$ — $31\frac{1}{8}$)	9:20
1:30	10:35	" Ярослав		" Сокаля	9:25
	1:15	" Янова		" Янова	9:40
	1:40	" Кракова	10:05	" Підволочиск з головного двірця	
1:50		" Скольного (Гребенів від $10\frac{1}{2}$ до $31\frac{1}{8}$)	10:27	" з Підзамча	10:45
2:15		" Черновець	10:45	" Іцкан	1:04
2:30		" Підволочиск на Підзамче		" Янова (лиш в неділі і свята)	
	5:25	" " головний дворець	1:55	" Підволочиск з головного двірця	
	5:35	" Сокаля	2:08	" з Підзамча	
	5:45	" Підволочиск на Підзамче		" Брухович що неділі і свята до дальшого зарядження	2:31
		" Іцкан		" Черновець	2:40
Ніч				" Кракова	2:50
	3:04	з Підволочиск на Підзамче		" Янова	3:00
5:10	3:30	" " головний дворець		" Скольного (від $\frac{1}{5}$ до $30\frac{1}{8}$ з Стрия)	3:05
	6:00	" Кракова		" Ярослав	4:40
	6:55	" Підволочиск на головний дворець		" Зимної води що день до дальшого зарядження	3:40
	8:00	" Кракова		" Брухович	3:48
	8:15	" Янова тільки в неділі і свята що день а від $12\frac{1}{8}$ до $31\frac{1}{8}$ в будні дні	Ніч		
		" Брухович тільки від $20\frac{1}{8}$ аж до дальшого зарядження		4:40	до Кракова
8:45		" Кракова		5:20	" Лавочного
	8:49	" Брухович тільки від $\frac{1}{2}$ до $25\frac{1}{8}$		6:24	" Янова лиш в будні дні
	9:01	" Янова (від $12\frac{1}{8}$ дня $31\frac{1}{8}$ в неділі і свята)		6:45	" Кракова
	9:10	" Іцкан, Бергомету з відпком понеділка		7:05	" Сокаля
	9:30	" Кракова		7:25	" Тернополя з головного двірця
9:43		" Підволочиск на Підзамче		7:30	" Лавочного
9:50		" Іцкан		7:47	" Тернополя з Підзамча
10:00		" Підволочиск на головний дворець		8:50	" Янова в неділі і свята
	10:20	" Скольного (лиш від $\frac{1}{5}$ до $30\frac{1}{8}$ Стрия, Хирова	10:50	" Іцкан	10:30
	12:10	" Лавочного		" Кракова	
				" Підволочиск з головного двірця	11:00
				" з Підзамча	11:37

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Ново отворена робітня Горсетів, Рукавичок і Бандажів С. Гальянтовского

у Львові, площа Бернадинська, число 3.

Виконує на замовлення:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, щудла, машини на ноги, суспензорія, рукавички «glasse», дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диваники, тасьми до давніків і т. д. в як найкоротшим часі по найнижчих цінах. 158 9-10

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл.

посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

уміренних цінах. 64—?

Марцелій Гонсьоровский

танцер і декоратор

у Львові, уліця Личаківська ч. 22.

приймає всякі замовлення на роботи входячі в обсяг танцерства і декораций як: оббиване меблів, уряджене покоїв, виклеюване покоїв тапетами а разом завішуване фіранок виконує з комфортом і т. д.

Всякі поручення виготовлює по доступних цінах і в найкоротшим часі.

157 10-10

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне. припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористітійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся. (60—?)

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, ул. Котерника ч. 5.

Впріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відвотною поштою. 80 8-10

РОБІТНЯ СТОЛЯРСКА

МИХАЙЛА ВАСИЛИЦІ

у Львові, уліця Різнича ч. 13.

Виконує всілякі роботи столярські а іменно: меблі, порталі, іконостаси церковні, лавкі шкільні і церковні як також будовляні роботи приймає по умірованих цінах.

З поважанем

155 10-10

М. ВАСИЛИЦЯ.

Робітня кравецка

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові

уліця Сикстука ч. 30.

приймає всі замовлення на мужеску одїж, також для 125 9-10

Всч. Духовенства

і виконує красно, скоро і дешево.

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, уліця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакованє і відсилка франсо.

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.

З Друкарні В. А. Шийковского.